

U. B. BERGEN

1611-43

Ms. 1568 19

M O T S E I R

21 3. januar 1944.

"Norge i våre hjerter!
Lev o fedreland der,
Der skal du duve i ønhet,
Der skal du bruse i stolthet,
gå som en hymne om livet
fra varden til siste skjer.

La Norge fylle vårt hjerte!
Hører du landets sang?
Lytt til en liten stemme.
Det er din egen klang.
Du er ikke lenger ensom
når skodden trykker deg ned.
Seil vekk på søngen om Norge!
I den er vi alle med."

Nordahl Grieg.

G o d t å r f o r N o r g e !

Nyttårsaftnen talte sjefen for forsvarsdepartementet,
satsråd Oscar Torp:

"Det er enkelte høytider da vi etter god gammel norsk skikk gjør holdt for å få klargjort hvor vi står. Nyttårskvelden er blant dem. Vi tenker ikke bare over hvor vi står, men også hvor vi kommer fra og hvor vi går hen. Det siste kan sies i få ord: Vi skal hjem. Da vi forlot landet, var det for en gang å vende tilbake igjen. Hele vår virksomhet har vært innrettet etter det.

De norske styrkene, som jeg skal tale om, har særlig to oppgaver. Den første er å være med i krigen mot Tyskland fra dag til dag. Den annen er å forberede frigjøringen av vårt land. Den norske krigsmakt må sies å ha løst oppgavene på en tilfredsstillende måte. I 1943 er det skaffet til veie store mengder av materiale, og samarbeidet med våre allierte, særlig britene, er blitt utbyttet. Vi samarbeider med dem fordi vi må se i øynene at vi ikke alene kan befri landet vårt og løse alle oppgaver når tyskerne er ute av Norge. Vi trenger alliert hjelp på samme måte som britene trenger og vil trenge vår handelsflåte. Men selvsagt vil vi være selvhjelpen så langt som råd er. Derfor er regjeringen gått til utskrivning av alle norske borgere inntil 55 år. I alt 37 årsklasser er innkalt, og fra alle jordens kanter kommer det nordmenn for å gjøre en innsats for vårt land. Også kvinnene fra 18-40 år er innkalt til militærtjeneste. Så vel i hæren som marinen og flyvåpenet er det spesielle avdelinger for dem, og særlige kurser er satt i gang for utdannelsen. Ved deres innsats er menn blitt frigjort for vepnet tjeneste.

De fleste av dere har hørt om treninger hvor våre styrker har vært med og kommet fra det med heder. Jagervapebet, det yngste av våre våpenarter, blir beundret av våre allierte og fryktet av våre fiender. Det opererer fra sør-England, og våre flygere har vært i luften titusener av timer. Ved den hollandske kyst, over Frankrike og Belgia er de faste gjester, og de beskytter konvoier i den britiske kanal. Flymateriellet er ikke det samme som i 1940. Inntil 1. desember hadde norske jagere skutt ned 137 tyske fly, fått godkjent 39 fly som sannsynligvis nedskutt og 106 som skadet. I alt er det således 300 fiendtlige fly som har fått fåle norske kuler, og de fleste vil aldri komme i luften igjen. Våre sjøfly var tidligere stasjonert på Island, hvorfra de gjorde tjeneste i Nordatlanteren. I begynnelsen av 1943 ble de flyttet til Storbritannia, hvor de ble erstattet med store og moderne flybåter. Men de norske flys innsats er ikke slutt med jagerne og sjøflyene. Våre Lancaster og Halifax-fly har vært med over Berlin, Hamburg og Rhur. Skaden som er påført tyskerne langt hva tyskerne utrettet i Norge i april og mai 1940. Det er ikke skjedd uten tap, men det er vår stolthet at vi også er i teten når det gjelder å få våre egne fly tilbake til basene.

Den norske marine har i 1943 høstet nye laurbær og holdt vårt ry oppe som sjøfarende nasjon. Vi har overtatt nye, ombyggede skip, f.eks. jageren "Stord", som vi overtok i sommer. Den er det største og mest moderne norske skip og har tjenestegjort fra Middelhavet til Nordkapp. Bl.a. var den med på senkingen av "Scharnhorst" for 5 dager siden. De andre norske jagerne opererer i Kanalen, og i Nordatlanteren gjør de norske korvettene sin innsats. Den norske marine har foretatt en rekke operasjoner i forskjellige farvann med utførelset vågemot og gode resultater. Torpedobåter var med på Stord, og ved Florø ble 2 tyske fartøyer senket langt innenfor de tyske befestingene. I Korsfjorden ble et stort tysk lasteskip senket og en minesveiper skadet av vår marine. Vi skal heller ikke undervurdere den innsats som blir gjort av våre mindre skip som hvalbåter, trålere, minesveipere og oppsynsskip. Vi må også huske det store og viktige arbeid som handelsflåten vår utfører. Alle norske handelsskip har nå gode kanonskyttere ombord. Det er foretatt bedringer i form av øket sikkerhet for mannskap, skip og last og i form av senking av tyske båter og fly. Men også marinen har hatt sine tap. I alt er 179 mann gått tapt i årets løp. I forhold til innsatsen er ikke tapene store, men savnet føles like tungt etter hver enkelt.

Den norske hær arbeider videre på det grunnlag som er lagt tidligere. Den forbereder og dyktiggjør seg for viktige oppgaver. Særlig blir det lagt stor vekt på utdannelsen av befal. Vi har norske kurser som utdanner for den militære administrasjon i Norge, og ikke få norske offiserer tjenestegjør i dag i allierte enheter. De vil ha mange verdifulle erfaringer med til Norge. Den norske hær konsentrerer seg om forberedelsene, men enkelte avdelinger har vært i aksjon. I 16 måneder, fra mai 1942 til desember 1943, holdt norske styrker Svalbard besatt. Det hadde ikke bare betydning for sjøveien til Russland, men var også betydningsfullt i og med at det dermed stod norske soldater på norsk jord. Det er heller ikke det eneste sted i Norge hvor norske soldater har tjenestegjort i uniform. Det har vært foretatt mindre militære operasjoner mot Norge. De norske soldater har ordrer om ikke å blande sivilbefolkningen inn i operasjonene, slik at hvis noen opptrer med engelske penger og vapen, er det fare for provokasjon.

Den moderne krig er total. Derfor har også sivilbefolkningens holdning stor betydning. Man må også av den kreve disiplin og lojalitet overfor landets ledere. Operasjoner på egen hånd svarer ikke alltid til hensikten. Det kan nok sjenerer tyskerne i og omkring et distrikt, men har ikke den samme innflytelse på krigens gang. Vi har ikke råd til å ofre en eneste mann unødig.

Det året som kommer, vil stille kolossale krav til oss, men det er min overbevisning at det norske folk vil ofre det som er nødvendig med samme rake rygg, som hittil. Det vil kreve store ofre, men lønnen er også stor. Vi går inn i et år hvori vi håper at hjemmefront og utefront vil smelte sammen i det nye Norge, og vi håper at vi klarer oppbyggingsproblemene like godt som krigens problemer. I dette håp uttaler jeg ønsket om

"Godt år for Norge."

Statsminister Johan Nygaardsvold talte 1. januar. Nå når vi nordmenn vet at seiren er sikker, kan vi begynne å forberede freden, sa han blaa., og han omtalte særlig det problem arbeidsløsheten vil skape. Det blir det samme i alle land nå når millioner vender tilbake fra frontene. Det land som ikke klarer å løse dette problemet har tapt krigen selv om det kan se tilbake på mange seire ved frontene. For Norges vedkommende har vi problemet med alle dem som befinner seg utenfor Norges grenser, og det er et krav at ingen blir arbeidsledig i det nye Norge. Vi kan ikke møte uforberedt når krigen er slutt. Vi har ikke våget livet i kampen bare for å beseire Tyskland, men også for å oppnå bedre samfunnsforhold. Alle land må etter krigen ta sikte på sosial rettferdighet og likestilling. Selvfølgelig kan det ikke nåes med det samme krigen er forbi. Vi står overfor store vanskeligheter, men vi har lært å holde sammen, og statsministeren var overbevist om at vi også klarer pakjenningen fra krig til fred. Til slutt minnet han de falne og ønsket alle nordmenn i og utenfor Norge et godt nyttår.

Nyhhetene i helgen:

De siste 14 dagene har brakt gledelige hendelser. På østfronten har russerne innledet vinteroffensiven med betydelige seire, til sjøs har den allierte flåten tilføyd tyskerne følelige slag og det allierte flyvåpenet har rettet kraftige angrep mot den tyske industri. Sammen med oppnevningen av lederne for den kommende invasjon har disse begivenhetene skapt en meget optimistisk stemning blant de forebuede nasjoner, og mange mener at landgangen i vest vil komme innen to måneder. De siste dagers nyheter forteller om videre framgang på alle fronter.

I Russland fortsetter den røde hær sin store offensiv. Vest for Kiew. Bel Tserkov er erobret, og Berdisjef er sterkt truet. På det nordlige avsnitt av Kiewfronten står russerne nå 50 km. vest for Korosten, i sentrum står de 30 km. vest for Sjitomir, som ble erobret fredag, og i sør rykker de fram mot elven Bug med stor fart. I Hviterussland er hovedveien fra Vitebsk til Orsjá avskåret, men tyskerne holder jernbanen, slik at de ennå har to retrettveier åpne fra Vitebsk. Fra Nevelfronten, der tyskerne lørdag hadde 1.000 falne, meldes om ny framgang, og ved Saporosje i Dnjeprbuen har de russiske styrkene inntatt nok 30 bebodde steder. I en radioutsending til Spania nylig kunne tyskerne fortelle at Stalingrad og Kaukasus gikk tapt fordi det var italienernes oppgave å forsvare det.

1.300 amerikanske fly angrep mål i s.v.Tyskland i dags-lys torsdag. 34 flygende festninger ble skutt ned mot 23 tyske maskiner. Dette er det største dagsangrep som har vært utført mot Tyskland. Natt til fredag kastet Moskitofly bomber mot mål i Vest-Tyskland og Nord-Frankrike. Natt til søndag rettet britiske fly igjen sterke angrep mot disse områdene, og mot Berlin og Hamburg. 28 fly gikk tapt. Nord-Frankrike er ustanselig blitt besøkt av allierte fly de siste dagene. Det tyngste angrepet fant sted lørdag da tunge amerikanske bombefly ledsaget av jagere bombet to kulelagerfabrikker utenfor Paris og stillinger på den franske vestkyst. En svensk vitenskapsmann sier at de allierte i sin omtalte nye bombe-metode nytter infrarøde stråler som trenger gjennom den tykkeste tåre, slik at flygerne kan studere ruten selv om de flyr over eller inne i skydekke. I løpet av 1943 har tyskerne kastet ned 2.420 tonn bomber over Storbritannia, ikke mer enn RAF kastet over Berlin i angrepet natt til torsdag. I samme tidsrom er 315 fiendtlige fly blitt skutt ned over Storbritannia mot 4 allierte. Det er nå tre år siden Kesselring sa til det tyske folk at han hadde en levende tro på at den totale luftkrig ville være avgjørende for seiren.

På Italiafronten står 8. arme nå 10 km. fra Pescara, dvs. vel halvveis fra Ortona, og har erobret en landsby ved kysten. 9. arme har inntatt 3 viktige høyder. Ellers er det vesentlig patuljevirkosomhet på begge fronter. Allierte fly har angrepet jernbaneknutepunkter i Remini og Padua og linjen mellom Spezia og Pisa på østkysten. Sørstormer legger noen hindring for operasjoner i Italia. Den amerikanske ambassadør i Madrid meldte søndag at den spanske regjering ikke har anerkjent Mussolinis regjering. De jugoslaviske friskarene som opererer på grensen til Østerrike, har brutt jernbanelinjen mellom Klagenfurt og Marburg.

I Det Fjerne Østen har de amerikanske styrkene festnet sitt grep på Cap Gloucester på New Britain. Japanerne hadde her over 1.000 falne. Amerikanske bombefly har utført tre nye tokter over Marsalløyene i midtre Stillehav.

I en hilsen fra Midt-Østen uttalte mr. Churchill i uken at hans helbred er bedre enn den har vært noengang siden han forlot England. Churchill er nå i full vigør igjen. - General Eisenhower har sendt et avskjedstelegram til de allierte troppene i Middelhavsområdet, og general Spatz, som har kommandoen over de amerikanske bombestyrkene til invasjonen, er kommet til London.

Forfalskede franske mobiliseringsordrer som skulle brukes ved invasjonen, er kommet til England. Ordren bærer general de Gaulles underskrift og anmoder alle mannlige borgere om å melde seg på bestemt angitte steder innen 24 timer. På denne måten trodde tyskerne at de skulle kunne fange inn franskmenn med den største letthet. Nyttårs-aften var det portforbud i hele Frankrike fra kl. 22,30 til kl. 5 neste dag. I Vichy er det opprettet et nytt departement som har til oppgave å påse at befolkningen holder seg i ro. Sjefen for Laval's milits er utnevnt til generalsekretær.

Det meldes nå at av "Scharnhorst"s besetning på 1.500 mann ble bare 360 reddet.

Den nye tid er rykket inn på Orkla sinnssykeasyl under ledelse av NS-mannen sykepleier Midtbø, som forestår utdeling av propagandaskrifter. "Flere av de sinnssyke har skrevet brev til føreren. Partiet har en hel stab av tilhengere ved sykehuset, men det er klart at dette ikke er det rette stedet til å drive propaganda", sier fylkesmannen i et brev til departementet, hvori han ber om at Midtbø må bli forflyttet.